

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.
„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 шри. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВІХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

Видав „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 1—2. (140—141).

Неділя, 6. січня 1918.

Рік IV.

„Слава в вишніх Богу
І на землі мир“.

В ніч, коли Спаситель
Світа народився,
Хор жилиців небесних
Пастухам явився
І чудовим співом
Огласив простір:
„Слава в вишніх Богу
І на землі мир“!
Незвичайно дивний
Цей небесний спів
Радістю наповнив
Душі пастухів,
Бо вони дізнались,
Що настає той час,
Коли всіми жданий
Народився Спас.
Так і ми, почувши
Про кінець війни,
Веселимся нині,
Як колись вони:
Цяля дожджана
Вісточка для нас
Так звучить предивно,
Мов небесний глас;
Ангельська мов пісня
Наповня простір:
„Слава в вишніх Богу
І на землі мир“!

Zet.

Провідна зоря.

Через дику країну
Каменисту і пусту
Йшли Халдеї в Палестину
Поклонити ся Христу.
Путь, яку вони обрали,
Незнайома їм була,
Вони довго не здибали
Ані міста, ні села.
Навкруги перед очима,
Як сягнути може зір,
Дика площа незмірима
Розлягалась вздовж і вишир;
Не було на всім просторі
Ні води, ні деревця:
Скрізь пісок, неначе море,
Та каміння без кінця.
Трудна й повна небезпеки
Тая подорож була:
В день од соняшної спеки
Спрага лютая пекла,
А в ночі вили шакали—
Піскових пустинь жилиці.
Небезпечну путь обрали
Вавилонські мудреці...
Та ніяка небезпека
Їх ні трошки не ляка,—
Що їм подорож далека,
Незнайома і тяжка?
Все вони стертні ради:
Вони знають, що ця путь
Їх до Світа, Сонця Правди
Приведе коли-небудь.
Вони бачать, що над ними
Сяє зоря провідна,
Тож пустинями глухими

Путь показує вона.
І невтомно ходою
Все вперед Халдеї йшли,
Поки слідом за зорюю
К Сонцю Правди прибули.

* * *

Так само й ти, о мій народе,
Невпинно рвася до свободи.
Й тобі приходило ся йти
Шляхом не легким до мети:
Кругом тебе була пустиня,
Де не людей,—німе каміння
На всім просторі бачив ти,
І часто на твоїй путі
Поблизу дикі шакали
Несамовито засивали...
Та над тобою в небозводі
Сіяла провідна зоря—
Любов до волі і свободи,
Любов до правди і добра;
Неначе мудреці-Халдеї,
Ти йшов за нею до ідей.
Через великі перешидої.
З тюрми-неволі до свободи,
До Сонця Правди з темноти,
Як мудреці, прийшов і ти.

Zet.

ПІД РІЗДВО.

„Ніч перед Різдом—це дитяче свято у всіх християнських народів, та тільки святкується ся не однаковими обрядами: у Німців—ялинкою, у Москалів—теж; у нас же після празникової вечери посилають дітей з хлібом, рибою та вазваром до найближчих родичів; а діти, коли увійдуть у хату, промовляють: „Святий вечір! Прислали батько й мати до вас, дядьку, й до вас, дядиню, святу вечерю“, а після цього їх із церемоніями сажають за стіл, що заставлений буває усякими піснями ласощами, і гостюють їх, неначе дорослих; потім обмінюють їм хліб, рибу і вазвар і теж із церемоніями виражають. Діти йдуть до другого дядька, і як рідня велика, то вертають ся до дому аж перед заутренню, певна річ, з гостинцем та з „шагами“, що завязані, неначе гудзиками, в сорочку.

„Мені дуже подобається цей прекрасний звичай. У нас рідня була велика. Посаждать нас, було, на санки та й возять по гостях цілісеньку ніч. . . .“

Отці слова написав не хто інший, а Тарас Шевченко, про якого годі нам не згадати при кожній нагоді, в долі і в недолі. Нинішнє українське відродження, можна сказати, ви-

росло, викохало ся на його „Кобзарі“ і ми, як колись наші предки до Святого Письма, заглядаємо до того нашого народнього євангелія.

„Що Ш-вченко каже? — питаємо і певно, що кожний з нас і при кожній нагоді знайде у його творах відповідь на своє питання, хоч яке-б трудне ні було воно.

Тільки треба вміти читати. Що-ж каже нам ще більше про Різдво наш Кобзар?

У його повісті „Близнята“ стрічаємо ось-який спомин. „Я памятаю один жалісний святий вечір на своєму віку. В осени ми поховали свою матір, а на святий вечір понесли вечерю до діда і проказавши: „Святий вечір! Прислали до вас, дїду, батько і... всі в трьох заголосили:—нам не можна було сказати: „і мати“.

Скільки-ж то нинішнього святого вечора буде таких діточих трагедій! Принесуть діти вечерю, поклоняться ся дїдові й дядині і схочуть казати: „прислали нас...“ та нараз зачукають ся, бо їм не вільно сказати „батько“, бо той батько погіб на війні. А щож вони мають казати, коли він у полоні? Чи дрислав, чи не прислав?

Нехай кажуть „прислав“, бо певно, що кожний з тих батьків, хоч сотнями миль відділений від рідного краю, за своїми дітьми з колядою йде і разом з ними кланяється ся своїм батькам-дїдам і здоровить їх з великим празником Христовим. І кожний з них посилає їм з далека не хліб і рибу і вазвар, а своє любяче серце, свої думки і одиноке кріпке бажання: побачити їх як найскорше, в здоровлю, в добрі і—на волі! На вільній, рідній Україні!

Богдан Ленків.

Бажання.

Третє, а то й четверте Різдво проводимо отсе в полоні. Багато переминилось за ці довгі роки неволі!..

Третє Різдво стрічає в полоні вже й наша таборова часопись „Громадська Думка“, яка, разом з попереднім „Просвітним Листком“, з цим днем вступає в четвертий рік свого видання.

Дивуємось собі, де ті сили брались, щоб цю неволю цілими роками видержати, бо-ж колись та-

кої можливості не припускалось. На початку полону ніхто і в думці не припускав такої довгої неволі, бо полчили-б за божевільного того, хто сказав би, що три й більше років будемо сидіти в полоні!

Все ждали миру... Хто сидів у полоні з 1914 року, то ждав тоді миру на Різдво, а потім у 1915 році теж ждали миру на Різдво, в 1916 році—таксамо, і тільки в цьому 1917 році мир уже мабуть не обманює нас, тільки тепер надходячий мир уже не мрія, а таки дійсність.

Та хвала й тобі, мріє, що приходила до нас, жила з нами, що хоч і обманювала, але-ж і піддержувала огонь життя, одганяючи страшний, смертельну безнадійність!

Як ні тяжко було переживати довгу неволю, але мусіємо завважити, що з цих мук не тільки шкода, але й велика користь буває. Правду кажуть, що не буває би щастя, аби нещастя не допомогло. Так і в нас. За ці роки побугу в полоні, серед Німців, багато, як то кажеть ся, світу прийшло ся побачити, багато нових вражень та знання волею-неволею набрало ся, і коли повернемо до дому, то тільки там як слід оцінимо все це надбання, тільки там воно виявить усю свою силу й значіння.

Ті нові умови, в яких довело ся нам жити, ті перемини що до подій на світі й на Україні, та духова робота, що йшла чи сама собою, чи організовано, зробили нас іншими, хоч би ми самі того й не помічали, і ми вже вернемо ся до дому новими людьми.

Пішли ми на війну творячи волю кривавого ката, як безсловесні, замордовані його підданці, а повернемо тепер до дому вже по волі Неньки-України, як повноправні, свободні громадяне Республіки-України!

На нас тепер ждуть в Україні, ждуть нас як тих громадян, які широко почали українську просвітно-організаційну роботу багато раніш, ніж до цього явила ся змога на Україні. Тому певно вірять наші брати дома, що ми повернемося до них свідомими, щирими громадянами, що ми додамо нових думок, нових сил для великої будови народоправства на Україні, для будови народнього щастя й добробуту. Будуть чекати нас дома, як таких зрілих громадян, що, розлявшись по всій Україні, по всім містам, містечкам та хуторам, зуміють дбати про власний інтерес, про інтерес власного народу, зуміють вказати шлях незрячим братам, зу-

